

การพัฒนาหลักสูตรผู้นำด้านอาชีพอนามัย เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม โรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ

คณะผู้จัดทำ

นางสาวกมลชนก สุขอนันต์
ดร. อรพันธ์ อันติมานนท์
นายโตวิทย์ บุญมีพงษ์
นางสาวรนาพร ทองสิม

ศูนย์พัฒนาและประเมินคุณภาพการให้บริการอาชีพเกษตรกรรมและเกษตรกรรมสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยและพัฒนาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัย เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ แบ่งการศึกษาเป็น 3 ระยะ คือระยะที่ 1 การทบทวน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการทบทวนวรรณกรรมและวิจัยที่เกี่ยวข้อง และมีการประเมินความต้องการในการจัดอบรม ตามหลักสูตรมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว จากผู้แทน ฝ่ายบุคคล/จป.ของสถาน และผู้แทนลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ในสถานประกอบการ จำนวน 3 แห่ง โดยการลงพื้นที่สอบถาม ณ สถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 แห่ง และการสอบถามผ่านโทรศัพท์จำนวน 2 แห่ง ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรโดยเนื้อหา รายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ และบทบาทความคาดหวังต่อผู้นำด้านอาชีวอนามัย ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ในสถาน ประกอบการ และมาตรการป้องกันตามหลักอาชีวอนามัยและความปลอดภัยหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวางแผนเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการ กรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโรคโควิด-19 หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้กองทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตร มีการนำหลักสูตรที่พัฒนาไปทดลอง จัดอบรม ณ สถานประกอบการประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ครั้ง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์ ส่วนประกอบ (component analysis) ทั้งนี้รูปแบบการเรียนการสอนใช้เทคนิคแบบร่วมมือโดย การทำกิจกรรมกลุ่ม ผลการประเมินพบว่า มีผู้เข้าอบรมที่เป็นลูกจ้างต่างด้าวจำนวน 22 คน และกว่า ร้อยละ 60 มีความพึงพอใจในระดับมาก และผู้เข้าอบรมสามารถดำเนินการตามแบบสังเกตพฤติกรรม ผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 % และมีการเพิ่มหน่วยการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เข้าร่วมประชุม และ นำไปอบรมให้กับกลุ่มเป้าหมายเดิมอีกครั้งพบว่าผู้เข้าร่วมอบรมสามารถดำเนินการตามแบบ สังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 %และให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาหลักสูตร ฯ ในครั้งนี้พบข้อจำกัดของจำนวนสถานประกอบการที่ทดลองนำร่องหลักสูตร ฯ ซึ่งสามารถดำเนินการในสถานประกอบการได้เพียง 1 แห่งเนื่องด้วยสถานการณ์ความรุนแรงของการ ระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ กำลังเกิดขึ้นในช่วงการพัฒนาหลักสูตร

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ฝ่ายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย รวมทั้งลูกจ้างแรงงานข้ามชาติในสถานประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการที่ร่วมนำร่องและให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมรวมทั้งขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานต่างๆ ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรครั้งนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ที่สนับสนุนงบประมาณในการศึกษาครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

มกราคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูปภาพ	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา	4
1.5 นิยามศัพท์	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	6
2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร	7
2.3 การจัดการเรียนสอนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning)	9
2.4 หลักสูตรทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับประชากรต่างด้าว หรือแรงงานต่างด้าว	14
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	
3.1 รูปแบบการศึกษา	18
3.2 ระยะเวลาของการศึกษา	18
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	19
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	19
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน	
4.1 ระยะเวลาที่ 1 การทบทวน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	20
4.2 ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร	23
4.3 ระยะเวลาที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร	30
บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผล	

สารบัญ (ต่อ)

5.1	สรุปผลการศึกษา	34
5.2	อภิปรายผล	35
5.3	ข้อจำกัดในการศึกษา	36
5.4	ข้อเสนอแนะ	36
	เอกสารอ้างอิง	37
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	39
	ภาคผนวก ข ผลผลิตของการศึกษา : หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีพอนามัยเพื่อ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ ที่มีแรงงานข้ามชาติ	47

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 4.1	ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบประเมินความต้องการในการจัดอบรม	20
ตารางที่ 4.2	รายละเอียดหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้	24
ตารางที่ 4.3	ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการอบรม ครั้งที่ 1	30
ตารางที่ 4.4	ผลการแบบประเมินความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อหลักสูตร	31
ตารางที่ 4.5	ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการอบรมครั้งที่ 2	33

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1.1	หลัก Hierarchy of controls	2
ภาพที่ 1.2	กรอบแนวคิดในการศึกษาหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อ การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ	4
ภาพที่ 2.3	รูปแบบการออกแบบหลักสูตรของทาบ	9
ภาพที่ 2.4	ปิระมิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid)	13

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

ด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ตั้งแต่ปลายเดือน ธันวาคม 2562 ทำให้ทั่วโลกต้องกำหนดมาตรการดูแลสุขภาพประชาชนเพื่อควบคุมการแพร่กระจายของโรครวมทั้งประเทศไทยที่มีจำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ความร่วมมือของประชาชนทุกคนจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อ สำหรับประเทศไทยถึงแม้จะมีมาตรการควบคุมป้องกันอย่างเข้มงวด แต่ก็ยังเกิดการระบาดระลอกใหม่ขึ้นในปลายปี 2563 ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศ เช่น ตลาดกลางกุ้งสถานประกอบการในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งในช่วงเดือน มิถุนายน 2564 ยังมีการระบาดของโรค และพบผู้ติดเชื้อกลุ่มแรงงานข้ามชาติในสถานประกอบการในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ เพชรบุรี สระบุรี ฯลฯ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเกิดการระบาดเป็นกลุ่มก้อนขึ้นหลายแห่ง และหลายกลุ่มจนทำให้ประเทศไทย มีจำนวนผู้ป่วยทำให้ประเทศไทยมีจำนวนผู้ป่วยสะสม 426,475 ราย เสียชีวิต 3,502 ราย สูงเป็นอันดับที่ 54 ของโลก (ศูนย์ข้อมูลโควิด-19 ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2564)

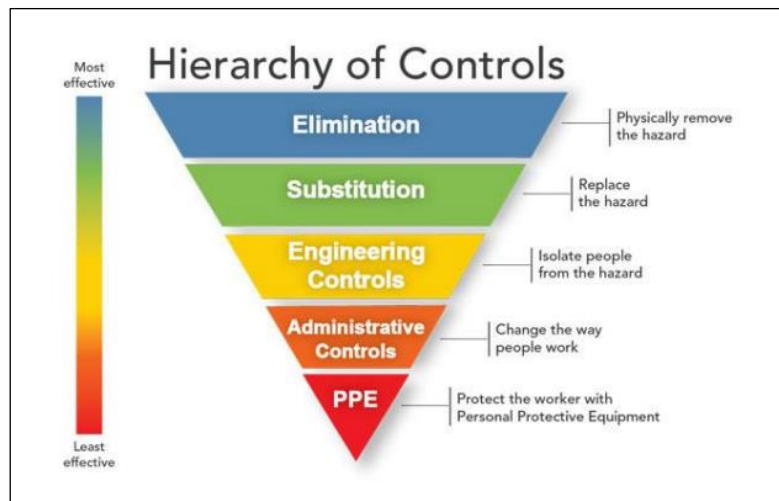
สถานประกอบการถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการแพร่กระจายเชื้อ โดยเฉพาะสถานประกอบการที่จ้างแรงงานข้ามชาติซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องภาษา วัฒนธรรมความเป็นอยู่ต่าง ๆ ทำให้เกิดปัญหา ในการสื่อสาร เรื่องความเสี่ยง และองค์ความรู้ต่าง ๆ ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) นอกจากนี้ด้วยลักษณะการทำงานของสถานประกอบการที่ถูกจ้างต้องทำงานร่วมกันเป็นจำนวนมาก การทำงานในไลน์ผลิตบริษัทส่วนใหญ่ถูกจ้างจำเป็นต้องต้งนั่ง หรือยืนทำงานใกล้ชิดกัน เนื่องด้วยพื้นที่จำกัดทำให้อาจมีความเสี่ยงในการแพร่กระจายเชื้อโรคได้ง่ายกว่าปกติ การควบคุมป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ โดยหลักการด้านอาชีวอนามัยจึงเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันโรค โดยเฉพาะหลักการ Hierarchy of control เช่น

- 1) การกำจัดอันตราย ได้แก่ การกักแยกตัวการทำงานที่บ้าน
- 2) แผนงานลดความเสี่ยงการสัมผัสเชื้อไวรัสโคโรนา เช่น การคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การเหลื่อมเวลาทำงาน การลดหรืองดกิจกรรมอบรมสัมมนา การสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานที่บ้าน (Work from home) เป็นต้น
- 3) การควบคุมเชิงวิศวกรรม เช่น การปรับปรุงระบบระบายอากาศ การเพิ่มอัตราการระบายอากาศในสถานที่ทำงาน การใช้แผงกั้นหรือเพิ่มระยะห่าง การจัดเส้นทาง Drive through สำหรับผู้ที่เข้ามาติดต่องาน เป็นต้น

4) การควบคุมด้านบริหารจัดการ เช่น กำหนดการมาตรการมีแผนการเตรียมความพร้อม กำหนดนโยบายการให้ความรู้ การสื่อสารกับลูกจ้าง เป็นต้น

5) การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล การเลือกใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลอย่างถูกวิธีเป็นวิธีจะสามารถช่วยลดการสัมผัสกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แม้ประสิทธิภาพอาจจะรองมาจากได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากที่เหมาะสมกับปัจจัยเสี่ยงจากสภาพแวดล้อม การทำงาน ฤงมืลดการสัมผัสเชื้อโรคโดยตรง เป็นต้น ทั้งนี้มาตรการต่าง ๆ ผู้ปฏิบัติงานต้องใช้ถูกต้อง มีการทดสอบความกระชับ ตรวจสอบ ดูแล บำรุงรักษา และต้องอาศัยความร่วมมือของลูกจ้างเป็นสำคัญ

ภาพที่ 1.1 หลัก Hierarchy of controls

ที่มา: National Institute for Occupational Safety and Health (2020)

ปัจจุบันกรมควบคุมโรค ได้มีการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวของลูกจ้าง ในสถานประกอบการ รวมทั้งมีการจัดอบรมผู้แทนสถานประกอบการเพื่อถ่ายทอดความรู้แก่ลูกจ้าง อย่างไรก็ตามเนื้อหาของการอบรมจะเน้นภาพรวมเกี่ยวกับโรค และการป้องกันทั่วไป ในส่วนการจัดการที่การแพร่กระจาย ของเชื้อโดยเฉพาะในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ยังไม่มีหลักสูตรที่มีการประยุกต์หลักการด้านอาชีวอนามัยมาป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ที่ชัดเจน ทั้งนี้เมื่อการพัฒนาหลักสูตรนี้สำเร็จคณะผู้จัดทำมีความเชื่อว่า โครงสร้างของหลักสูตรนี้จะหลักสูตรที่เมื่อผู้เข้ารับการอบรมได้รับจะสามารถนำไปป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่อาจเกิดขึ้นในสถานประกอบการได้ และเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ มาตรการ ที่เกี่ยวข้อง ให้แก่ลูกจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการเพื่อให้มาตรการต่างๆ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาหลักสูตรในการฝึกอบรมผู้นำด้านอาชีวอนามัยของสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถสื่อสารถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกจ้างของสถานประกอบการตนเอง

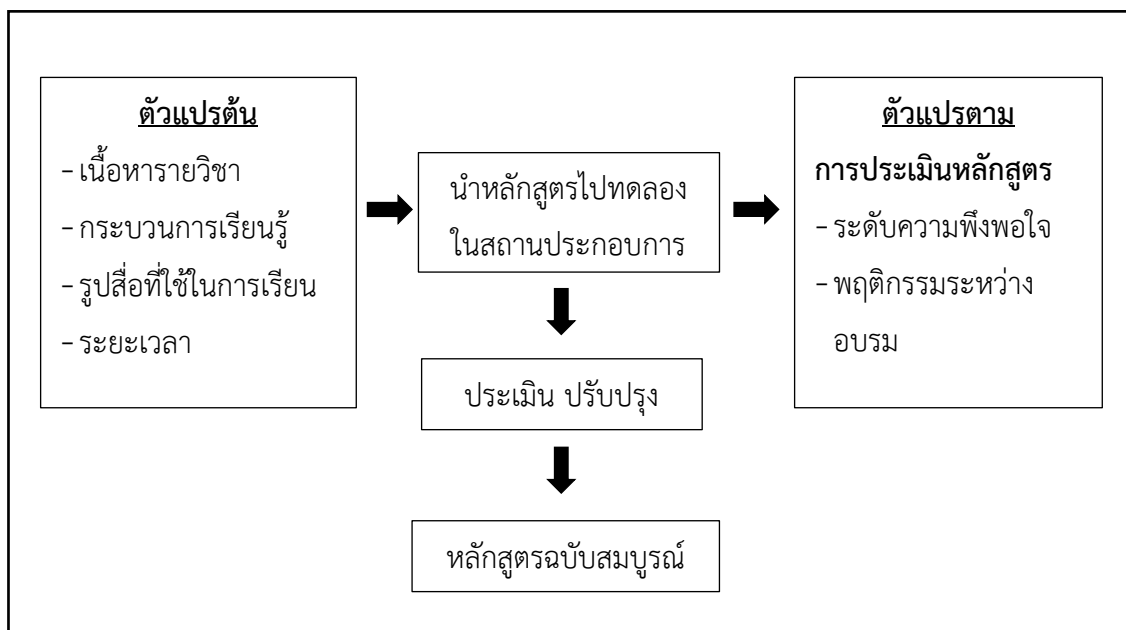
1.2.1 วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถ

- 1) อธิบายนโยบาย/มาตรการ/แนวปฏิบัติด้านการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการตนเองได้
- 2) ยกตัวอย่างบทบาทของตนเองที่มีต่อการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการได้
- 3) ยกตัวอย่างวิธีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ได้
- 4) ดำเนินการประเมินความเสี่ยงโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ หรือ กรณีสถานการณ์จำลองได้
- 5) ยกตัวอย่างมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และมาตรการระดับบุคคลเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการได้
- 6) ให้ข้อเสนอแนะมาตรการป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการได้
- 7) อธิบายแนวทางการดำเนินงาน เช่น การประเมินความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคโควิด-19 ของลูกจ้างการประสานส่งต่อเพื่อการตรวจรักษา การสอบสวนโรค การสื่อสารความเสี่ยง ฯลฯ กรณีพบลูกจ้าง ที่สงสัย หรือป่วยด้วยโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการได้
- 8) อธิบายสิทธิประโยชน์ของลูกจ้าง ภายใต้กองทุนประกันสังคม กองทุนเงินทดแทน และการประกันสุขภาพสำหรับแรงงานข้ามชาติได้

1.3 ขอบเขตการศึกษา

- 1) นำร่องทดลองจัดอบรมตามหลักสูตรฯ ในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่างดาวจำนวน 1 แห่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ
- 2) การจัดอบรมตามหลักสูตรฯ โดยวิทยากรบรรยายภาษาไทย และมีล่ามช่วยแปล สื่อในการเรียนการสอนใช้สื่อภาษาไทย และเน้นการทำกิจกรรม

1.4 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการศึกษาหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ

1.5 นิยามศัพท์

ผู้แทนของสถานประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในแผนก เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน หัวหน้าแผนก/หัวหน้างาน ลูกจ้าง รวมถึงลูกจ้างแรงงานข้ามชาติของสถานประกอบการ

ผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 หมายถึง ผู้แทนสถานประกอบการที่ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการอบรม และคาดหวังว่าสามารถอธิบายนโยบาย/มาตรการ/แนวปฏิบัติด้านการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการตนเองได้ ให้คำแนะนำถึงวิธีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 และดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการได้

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R and D) หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ โดยดำเนินการทดลองในกลุ่มเป้าหมายจริง และทำการปรับปรุงหลักสูตร จนได้หลักสูตรเพื่อนำไปเผยแพร่

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ด้านสาธารณะ: หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ สามารถนำไปขยายผลในสถานประกอบการอื่นๆ เพื่อให้ ลูกจ้าง ในสถานประกอบการ ทั้งแรงงานไทย และแรงงานข้ามชาติ เกิดองค์ความรู้เรื่องโรคโควิด-19 และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ในการรักษา

1.6.2 ด้านนโยบาย: เพื่อบูรณาการหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง เว็บไซต์ในปัจจุบัน เช่น มาตรการ Bubble and seal เป็นต้น

1.6.3 ด้านวิชาการ: การพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในครั้งนี้มีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์กองโรคจากกการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดลอมทำให้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์

1.6.4 ประโยชน์ระยะยาว: แรงงานในสถานประกอบการทั้งแรงงานไทย และแรงงานข้ามชาติ ที่เป็นผู้ที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมให้กับประเทศมีความรู้เรื่องโรคโควิด-19 และรู้วิธีการ ปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ส่งผลให้เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมสามารถขับเคลื่อนได้อย่าง ต่อเนื่อง

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรผู้จัดทำได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

2.1.1 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร ให้ความหมายว่า “การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร” การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกัน ตามลำดับ โดยผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนด้วยกระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การดำเนินงาน ในขั้นตอนต่อไป เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร การยกร่างสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตรรวมไปถึงการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีที่สุด (หนังสือการพัฒนาหลักสูตร : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ, 2564)

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander) ให้ความหมายว่า “ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตร อาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย ” (พิจิตรา ธงพานิช, ม.ป.ป.,อ้างจาก Saylor and Alexander, 1974)

ทาบา (Taba) ได้กล่าวไว้ว่า “ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบต่อแนวทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร” (หนังสือ Curriculum Development: Theory and Practice, 1962)

สจ๊ต อูทรานันท์ กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หรือคำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ ลักษณะแรกหมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง คือ ทำให้เกิดขึ้น ด้วยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร จึงหมายถึง

การจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายคือ การพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยยังไม่มีหลักสูตรเดิม(พัชรินทร์ รอดสิน, ม.ป.ป., อ้างจากสังัด อุทรานันท์, 2532)

จากแนวคิดข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร มี 2 ความหมายคือ การนำหลักสูตรที่มีแล้วมาปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือเรียกว่า “การปรับปรุงหลักสูตร” และการพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน โดยใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตร

2.2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้นักการศึกษาหลาย ๆ คนกล่าวไว้ เช่น

2.2.1 โอลิวา (นางพัชรินทร์ รอดสิน, ม.ป.ป., อ้างจาก Oliva, 1992) ได้เสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

กำหนดเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งเป้าหมายนี้เป็นสิ่งที่ได้มาจากต้องการของสังคมและผู้เรียน

- วิเคราะห์ความต้องการของชุมชน ผู้เรียน และเนื้อหาวิชา
- กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- จัดโครงสร้างของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- กำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน
- เลือกวิธีการจัดการเรียนการสอน
- เลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียน
- นำวิธีการจัดการเรียนการสอนไปใช้
- ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตร

2.2.2 ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ สรุปได้ดังนี้ (พัชรินทร์ รอดสิน, ม.ป.ป. อ้างจาก ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2537)

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ จุดหมายและจุดประสงค์ หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแล้วจะพิจารณาและกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดเนื้อหา จะต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่ายสอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และเป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ ในแง่ของความพร้อมด้านเวลา ผู้สอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 5 การกำหนดเวลาเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมง

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากร่างหลักสูตรแล้วต้องมีการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

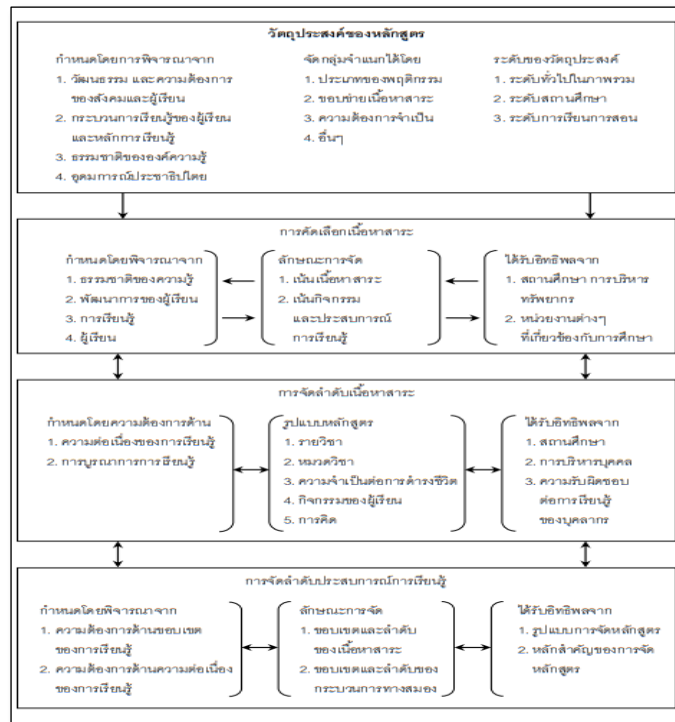
ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปได้สักระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หลังจากที่ทำรอบข้อบกพร่องของหลักสูตร อาจจะต้องมีการศึกษาปัญหาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้หลักสูตรเหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.3 ทาบามีแนวคิดว่าหลักสูตร คือ แผนสำหรับการเรียนรู้ (plan for learning) ที่จะเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยทาบาได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ (มารุต พัฒนาผล, รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย, 2562 อ้างจาก Taba. 1962)

1. การวิเคราะห์ความต้องการ
2. การกำหนดวัตถุประสงค์
3. การคัดเลือกเนื้อหาสาระ
4. การจัดระบบเนื้อหาสาระ
5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้
7. การประเมินผล เพื่อตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้

ว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ โดยการกำหนดสิ่งที่ต้องประเมินและวิธีการประเมิน

ภาพที่ 2.3 รูปแบบการออกแบบหลักสูตรของทาบ
ที่มา: หนังสือเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย”

จากข้อมูลจะพบว่ารูปแบบกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีจุดเน้นร่วมกันคือ หลักสูตรประกอบด้วยกระบวนการที่เชื่อมโยงกัน 3 กระบวนการ ได้แก่ การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และ การประเมินหลักสูตร สำหรับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร จากการสังเคราะห์พบว่ามีลักษณะร่วมกันคือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตร 2) การออกแบบหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินหลักสูตร

2.3 การจัดการเรียนสอนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning)

2.3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) คือ การจัดการเรียนรู้

โดยจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ที่มีความสามารถแตกต่างกัน และใช้กระบวนการทำงานเป็นทีม เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากความรู้ที่ได้รับมอบหมายตามหัวข้อที่กำหนดให้ พร้อมนำความรู้มาสรุปสาระการเรียนรู้และนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษา ให้ความช่วยเหลือ จัดหาและชี้แนะแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบให้ผู้สอนเลือกใช้ตามความเหมาะสมของเนื้อหา (เรวัตี ศรีสุข, 2019)

2.3.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือจัดเป็นวิธีการสอนอย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี สำหรับรูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือที่นิยมใช้ในปัจจุบันมี 7 รูปแบบ ดังนี้ (เรวดี ศรีสุข, 2019 อ้างจาก ไสว พักขาว, 2544)

1) รูปแบบ Jigsaw เป็นการสอนที่อาศัยแนวคิดการต่อภาพ ซึ่งบางครั้งเรียกรูปแบบนี้ว่าการเรียนแบบต่อชิ้นส่วน หรือการศึกษาเฉพาะส่วน วิธีการเรียนด้วยรูปแบบนี้ ผู้สอนจะแบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยการละตามความสามารถ พร้อมกับมอบหมายให้ทุกกลุ่มทำกิจกรรมในหัวข้อเดียวกัน โดยมีกลุ่มหลัก (home groups) และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (expert group) ที่มาทำกิจกรรมด้วยกัน และกลับไปสอนเพื่อนสมาชิกในกลุ่มหลักของตนเอง

2) รูปแบบ STAD (Student Team Achievement Division) ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบ STAD มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นสอน ผู้สอนดำเนินการสอนเนื้อหา ทักษะหรือวิธีการเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ๆ อาจเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนบรรยาย สาธิต ใช้สื่อประกอบการสอน หรือให้นักเรียนทำกิจกรรม

ขั้นที่ 2 : ขั้นทบทวนความรู้เป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิก 4 – 5 คนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน สมาชิกในกลุ่มต้องมีความเข้าใจกัน ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือกันและกันในการศึกษาเอกสารและทบทวนความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการสอบย่อย

ขั้นที่ 3 : ขั้นทดสอบย่อย ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบย่อยแบบทดสอบคนเดียว

ขั้นที่ 4 : ขั้นหาคะแนนพัฒนาการ คะแนนพัฒนาการเป็นคะแนนที่ได้จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบครั้งก่อนๆ กับคะแนนการทดสอบครั้งปัจจุบัน

ขั้นที่ 5 : ขั้นให้รางวัลกลุ่ม ผู้สอนอาจจะกำหนดรางวัลร่วมกับผู้เรียน เช่น กลุ่มที่ได้คะแนนพัฒนาการตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับคาชมเชยหรือติดประกาศที่บอร์ดในห้องเรียน

3) รูปแบบ LT (Learning Together) รูปแบบนี้ผู้สอนกำหนดสถานการณ์หรือโครงงานพร้อมเงื่อนไข รายละเอียดของงาน หลังจากนั้นผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนโดยละกันตามความสามารถแล้วให้ผู้เรียนทำผลงานเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิกกลุ่มรับผิดชอบในงานส่วนของตนเอง เมื่องานในส่วนของตนเองแล้วเสร็จ จะนำงานของทุกคนมารวมเป็นงานของกลุ่ม โดยความสำเร็จของกลุ่มเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกกลุ่มทุกคน

4) รูปแบบ TAI (Team Assisted Individualization) คือ วิธีการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning) และการสอนรายบุคคล (individualization instruction) เข้าด้วยกันโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมในการเรียนได้ด้วยตนเองตามความสามารถของตน และส่งเสริมความร่วมมือภายในกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

5) รูปแบบ TGT (Teams-Games-Tournaments) เป็นการเรียนแบบร่วมมือกันแข่งขัน ทำกิจกรรมกล่าวคือ เป็นการเรียนที่มีการแข่งขันกันระหว่างกลุ่มด้วยเกม ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนในกลุ่มเล็กๆ ความสะดวกสบาย เช่นเดียวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบกลุ่มแข่งขัน แบบแบ่งตามผลสัมฤทธิ์ (STAD) โดยมีความแตกต่างกันที่การเข้าร่วมกลุ่มจะมีลักษณะถาวรกว่า

6) รูปแบบ GI (Group Investigation) เป็นการเรียนแบบสืบสวนสอบสวน เน้นการสร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน เป็นกลุ่มนี้เป็นโครงสร้างการเรียนรู้ที่เน้นความสำคัญของทักษะการคิดระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ และการประเมินผล ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ โดยใช้การสืบค้นแบบร่วมมือกันรวมทั้งวางแผนเพื่อผลิตงานกลุ่ม

7) โปรแกรม CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) เป็นโปรแกรมสำหรับสอนการอ่าน การเขียนและทักษะทางภาษา (language arts) นับว่าเป็นโปรแกรมที่ใหม่ที่สุดของวิธีการเรียนรู้เป็นทีม และน่าสนใจ เนื่องจากเป็นโปรแกรมการเรียนการสอนที่นำการเรียนแบบร่วมมือมาใช้กับการอ่านและการเขียนโครงการเหมาะกับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย

2.3.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (co-operative learning)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน โดยมีเป้าหมาย คือเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กลุ่มร่วมกันตั้งไว้ ดังนั้นต้องมีขั้นตอนหรือกระบวนการต่าง ๆ เป็นตัวขับเคลื่อน ขั้นตอนการจัดการจัดการเรียนรู้อย่างร่วมมือ มีดังนี้ (จรีพร ศรีทอง, ม.ป.ป., อ้างจากอารมณ์ ใจเที่ยง, 2550)

1) ขั้นเตรียมการ ในขั้นตอนนี้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเรียน เริ่มด้วยผู้สอน ชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน หลังจากนั้นผู้สอนจัดกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย แบ่งจำนวนสมาชิกในกลุ่มละประมาณไม่เกิน 6 คน หลังจากนั้นผู้สอนแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม

2) ขั้นสอน ในขั้นตอนนี้ผู้สอนเริ่มนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสอนหรือบรรยายเนื้อหาตามบทเรียน หลังจากนั้นมอบหมายงานให้แต่ละกลุ่ม ซึ่งผู้สอนจะอธิบายถึงปัญหาหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มแก้ไขหรือคิดวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบ

3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นขั้นตอนที่สมาชิกภายในกลุ่มจะได้ฝึกทักษะการเรียนรู้ร่วมกัน การทำงานเป็นทีมร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันทำงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ผู้สอนสังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มและให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ ขั้นตอนนี้สมาชิกภายในกลุ่มจะรายงานผลการทำงานกลุ่มโดยผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นสามารถซักถามหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

5) ชั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ชั้นนี้ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุปบทเรียนผู้สอนช่วยเสริมเพิ่มเติมความรู้ที่จำเป็นหรือไม่ครอบคลุม เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้และช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่มทั้งส่วนที่เด่นและส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไข ให้การเสริมแรงโดยการชมเชยหรือมอบรางวัลกลุ่มที่ทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ และให้กำลังใจกับสมาชิกในกลุ่มที่ยังไม่สามารถทำงานผ่านเกณฑ์ได้จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นถึงขั้นตอนทั้งหมดของการจัดกิจกรรมในการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม รวมถึงได้ฝึกทักษะการคิด การค้นคว้า การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้เรียนจะได้ประสบการณ์ในด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละ การยอมรับกันและกัน การไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเป็นผู้นำ และการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพโดยสรุป การเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นวิธีการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิด (thinking skills) การสืบเสาะค้นหา (enquirers) การคิดแก้ปัญหา (problem solvers) รวมทั้งการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (effective collaborators) ภายใต้การทำงานเป็นทีมจากการลงมือปฏิบัติและนำความรู้ที่ได้มาวิเคราะห์แก้ปัญหา โดยมีผู้สอนเป็นโค้ช หรือที่ปรึกษาในการเรียนรู้ซึ่งการเรียนรู้ที่ได้นี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการจดจำและสามารถไปประยุกต์ใช้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.3.4 การประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือในการออกแบบจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญวิธีหนึ่ง ที่ใช้กระบวนการกลุ่มให้ผู้เรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ได้นำการเรียนรู้แบบร่วมมือมาประยุกต์ใช้ เนื่องจากมีเนื้อหาค่อนข้างมาก แต่ชั่วโมงของการสอนมีเวลาจำกัด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และคาดหวังว่าผู้เข้ารับการอบรม จะสามารถนำความรู้ไปสอนเพื่อนร่วมงานได้ ซึ่งการที่ผู้เรียนจะสามารถจดจำและปฏิบัติได้จริงควรมาจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดปิรามิดแห่งการเรียนรู้ (learning pyramid) ปิรามิดแห่งการเรียนรู้ คือ การแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ จากผลของงานวิจัยของ NTL Institute ได้แสดงให้เห็นถึงการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และประสิทธิภาพที่ได้รับแบ่งออกเป็น 7 ระดับ ได้แก่ (เกียรติพงษ์ อุฒธนะธีระ, 2018)

1) การเรียนในห้องเรียน (lecture) การเรียนแบบนี้คนเรามากจะลืมไปมันไปในไม่ช้าแต่เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด บรรยายจะจำได้เพียง 5 % การเรียนแบบนี้คนเรามากจะลืมไปมันไปในไม่ช้าแต่เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด แม้ว่าจะก็ได้ผลที่น้อยที่สุด

2) การอ่านด้วยตัวเอง (reading) การเรียนโดยการอ่าน พบว่าจะจำได้เพิ่มขึ้นเป็น 10 % โดยจะช่วยให้รู้และเข้าใจในตอนที่ย่านั้น ถ้าไม่มีการนำกลับมาทบทวน ความรู้นี้ก็สามารถถูกลืมไปได้ในที่สุดและคุณไม่สามารถจำได้ทั้งหมด

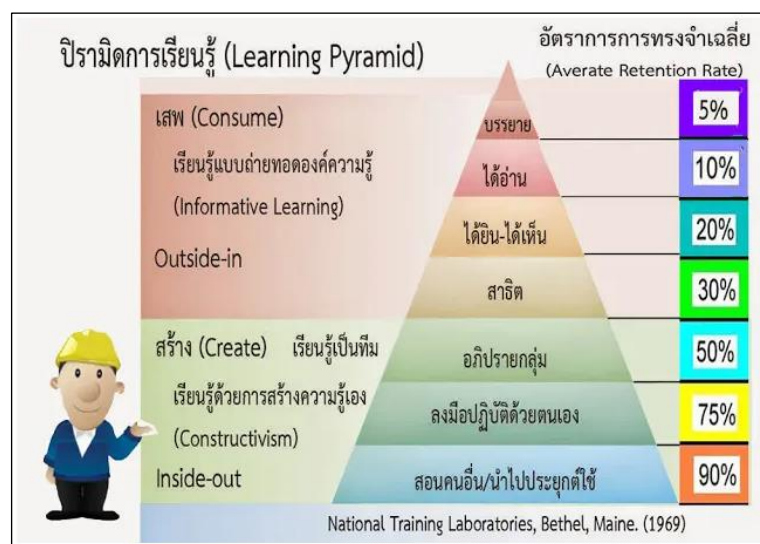
3) การฟังและได้เห็น (audiovisual) เป็นระดับของการเรียนที่ได้ผลเพิ่มมากขึ้น ช่วยให้จดจำสิ่งที่เรียนได้ดีขึ้นจำได้ 20 % เป็นการเรียนแบบที่มีทั้งการฟังและการดูภาพเช่น การฟังเสียง การดูรูปภาพ หรือหรือการดูวิดีโอ จะทำให้สมองได้รับรู้ทั้งจากการได้เห็นและคิดตาม

4) การได้เห็นตัวอย่าง (demonstration) การเรียนแบบเห็นตัวอย่างจริง เป็นการเรียนที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นมาถึง 30 % เช่น การสาธิตให้ดูของอาจารย์ผู้สอน หรือการที่ผู้เรียนไปยืนดูการกระทำจริง

5) การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (discussion) การเรียนที่ได้ผลเพิ่มขึ้นมาคือการเรียนแบบพูดคุยและแบ่งปันความคิดเห็นเช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่ม จะช่วยให้จำได้ถึง 50 %

6) การได้ทดลองปฏิบัติเอง (practice doing) ถ้าจะให้ดีที่สุดในการเรียนรู้จะต้องมีการปฏิบัติลงมือทำจริง จะจำได้ถึง 75% การเรียนแบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียน ได้ลงมือทำจริง ได้เจอปัญหาที่เกิดขึ้นจริง และจะเข้าใจในสิ่งที่ได้ทำไปมากขึ้นทำให้เรียนรู้ได้มากที่สุดแล้ว

7) การได้สอนผู้อื่น (teaching) ในระดับสุดท้ายคือ การสอนคนอื่น เกิดหลังจากที่ได้มีการเรียนจากวิธีต่างๆ การทวนหรือการสอนจะช่วยให้จำได้ถึง 90 % สามารถใช้ความรู้ที่มีไปสอนได้

ภาพที่ 2.4 ปิรามิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid)

ที่มา: <https://www.iok2u.com/article/business-administrator/learning-pyramid>

การแสดงให้เห็นถึงการเรียนแบบต่างๆ และประสิทธิภาพที่ได้รับแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

กลุ่มที่ 1 การเรียนรู้ด้วยการถ่ายทอดความรู้ (traditional passive) ประกอบด้วย การเรียนรู้ในระดับที่ 1-4 ได้แก่ การบรรยาย การอ่าน การได้ดูและได้ยินเสียง การสาธิตการทำให้ดู กลุ่มนี้จะถือ

ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เราได้รับความรู้จากคนอื่น แล้วนำมาสู่ความรู้ของเราแบบ (outside-in) เป็นวิธีที่คนเข้าใจ แล้วนำความรู้เรื่องนั้นมาถ่ายทอดให้เราเป็นการเรียนรู้จากสิ่งที่มีการวิเคราะห์ความรู้มาแล้วในระดับหนึ่ง ผู้เรียนในกลุ่มนี้มักจะเป็นผู้รับมากกว่า ถือเป็นการเรียนรู้แบบ Inductive learning

กลุ่มที่ 2 เรียนรู้ด้วยการสร้างความรู้เองเป็นทีม (teaming active) ประกอบด้วย การเรียนรู้ในระดับที่ 5-7 ในกลุ่มนี้จะมีการพูดคุยกันในกลุ่มย่อย มีการลงมือปฏิบัติจริง และมีการได้ถ่ายทอดสิ่งที่ทำได้ให้คนอื่น เป็นการเรียนรู้ที่ต้องทำความเข้าใจด้วยตนเอง แล้วสะท้อนออกมาด้วยการปฏิบัติเป็นการเรียนแบบเข้าใจข้างในตัวเราเองก่อนแล้วถึงจะถ่ายทอดให้คนอื่น หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการเรียนแบบสรุปผลที่ได้พบเจอสิ่งที่เห็นสิ่งที่สังเกต แล้วมารวบรวมวิเคราะห์ให้เกิดเป็นแนวคิดหรือหลักการ ถือเป็นการเรียนรู้แบบ deductive learning

2.4 หลักสูตรทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับประชากรต่างด้าว หรือแรงงานต่างด้าว กระทรวงสาธารณสุขได้มีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ได้แก่

2.4.1 หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว ปีพุทธศักราช 2557 (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2557) วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ เพื่อให้หน่วยงานสาธารณสุข/สถานบริการสุขภาพ หรือผู้สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าว เพื่อให้มีมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ ดังนี้

1) ผลิตและพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุข ประชากรต่างด้าวให้มีความรู้เจตคติทักษะและความสามารถในการดูแลสุขภาพด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการส่งเสริมให้อาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าวเรียนรู้ปัญหา รู้จักคิดตัดสินใจแก้ปัญหาสาธารณสุขให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นอยู่อันจะเป็นแนวทางให้สามารถ มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

2) เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว มีความรู้ทักษะและสมรรถนะในการดูแลสุขภาพและถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชน ตลอดจนช่วยเหลือด้านการแก้ไขปัญหาเบื้องต้นแก่ตนเองครอบครัวและชุมชน ต่างด้าว ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชากรต่างด้าว ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีคุณค่า

3) เพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว มีบุคลิกภาพ เจตคติ มนุษย์สัมพันธ์ มีคุณธรรมจริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจและพฤติกรรมสุขภาพเหมาะสมกับงานดูแลสุขภาพคนต่างด้าวสาระการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนรู้ประกอบด้วย 2 หมวดวิชา 8 วิชา จำนวน 44 ชั่วโมงประกอบด้วย หมวดวิชาพื้นฐาน ได้แก่

- วิชาการสาธารณสุขมูลฐาน 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 4 ชั่วโมง

- วิชาพื้นฐานของสังคมไทย 2 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 1 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง

- วิชาพื้นฐานของสังคมไทย 2 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 1 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

- วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้อง 3 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 1 ชั่วโมง

- วิชาสุขภาพดีมีสุข 7 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 2 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 5 ชั่วโมง

- วิชาการบริการที่จำเป็น 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง 11

- วิชาการสื่อสารงานสาธารณสุขมูลฐาน 6 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 3 ชั่วโมง หมวดวิชาเลือก

- วิชาเลือกตามบริบทในพื้นที่ 8 ชั่วโมง เรียนในห้องเรียน 3 ชั่วโมง เรียนรู้ด้วยตนเองจากการปฏิบัติ 5 ชั่วโมง

2.4.2 หลักสูตรอบรมอาสาสมัครแรงงานต่างด้าวด้านสุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย (อสต อช.) ปีพุทธศักราช 2563 (กรมควบคุมโรค , 2563)

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรฉบับนี้ เพื่อให้อาสาสมัครแรงงานต่างด้าวมีความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพ ความปลอดภัยและอาชีวอนามัยและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดแก่แรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของตนเองได้ และเมื่อสิ้นสุดการอบรมตามหลักสูตรนี้แล้ว ผู้เข้าอบรมสามารถดำเนินการได้ดังนี้

1) อธิบายเพื่อนแรงงานต่างด้าวในการเตรียมตัวไปใช้บริการสุขภาพที่สถานพยาบาล ทั้งภาครัฐและเอกชน สิทธิต่างๆ ที่ควรรู้ และการใช้ยารักษาโรคเบื้องต้นได้

2) ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการป้องกันโรคติดต่อ และโรคจากการทำงานแก่เพื่อนแรงงานต่างด้าวได้

3) ถ่ายทอดความรู้และให้คำปรึกษาด้านสุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัยแก่เพื่อนแรงงานต่างด้าวได้

4) สนับสนุนการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านสุขภาพและอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

สาระการเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่ต้องเรียนรู้ ระยะเวลา 4 ชั่วโมง ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ บทบาทของอาสาสมัครแรงงานต่างด้าวด้านสุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย แนะนำตัวและนำเข้าสู่บทเรียน ระยะเวลา 15 นาที

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การส่งเสริมสุขภาพเพื่อป้องกันโรคไม่ติดต่อ และการป้องกันโรคติดต่อที่พบบ่อย ระยะเวลา 1 ชั่วโมง

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แนวทางและการปฏิบัติตนเมื่อเข้ารับบริการในสถานพยาบาล การใช้สิทธิต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการรับบริการสุขภาพ และการใช้ยาที่ถูกต้องระยะเวลา 1 ชั่วโมง

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน การป้องกันโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน ระยะเวลา 1.5 ชั่วโมง

จาก 2 หลักสูตรที่กล่าวมาไม่มีการพูดถึงการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่เป็นโรคที่มีการแพร่ระบาดในปี 2564 ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรครั้งนี้ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นลูกจ้างต่างดาวที่อยู่ในสถานประกอบการจึงเพิ่มเนื้อหาทางด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถสื่อสารถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกจ้างของสถานประกอบการตนเอง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- บทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานประกอบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะบทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพในสถานประกอบการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพต้องนำเสนอมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาด้วยองค์ความรู้ด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยทั้งการควบคุมด้านวิศวกรรมการควบคุมโดยการบริหารจัดการและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลให้แก่รายจ้างเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อทั้งนายจ้างและผู้ปฏิบัติงาน หากเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพสามารถขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและแผนงานลดความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้สำเร็จ ผู้ปฏิบัติงานจะสามารถทำงานได้ปลอดภัยพร้อมกับดูแลและป้องกันสุขภาพตนเองให้ห่างไกลจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาได้ (วัชรภรณ์ วงศ์สกุลกาญจน์ และคณะ, วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563)

- การศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่ช่วงที่มีนโยบายปิดเมือง และช่วงมาตรการผ่อนปรน และเพื่อศึกษาบทบาทของ อสม. และการจัดการของชุมชนโดยมีส่วนร่วมของ อสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19 ในชุมชน เป็นวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกลุ่มผู้นำอสม. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ที่ปฏิบัติงานร่วมกับ อสม. ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมการ

ป้องกันตนเอง คือ มีการสวมหน้ากากอนามัย กินร้อน ช้อนส่วนตัว ล้างมือ รักษาระยะห่างทางสังคม และหลีกเลี่ยงไม่ไปในที่ชุมชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทั้งในช่วงที่มีนโยบายปิดเมือง และช่วงมาตรการผ่อนปรน ในขณะเดียวกันบทบาทของอสม. และการจัดการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19 ในชุมชน อยู่ในระดับสูงร้อยละ 93.60 และร้อยละ 96.13 ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นจากกลุ่มพบว่า บทบาทของอสม. และการจัดการของชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของ อสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรค และควบคุมโรคโควิด-19 ในชุมชนตามมาตรการการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง การจัดการกลุ่มเสี่ยงที่เข้ามาในพื้นที่ การตื่นตระหนกในพื้นที่ และความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่อย่างไรก็ตามทั้งความคิดเห็นของอสม. และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้ผลสรุปเกี่ยวกับบทบาทของ อสม. ในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคและควบคุมโรคโควิด-19 ในชุมชน และการจัดการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของ อสม. อยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของ อสม. ในการรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการปัญหาของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

3.1 รูปแบบการศึกษา

เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development) ระยะเวลาการศึกษา 1 ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2564

3.2 ระยะเวลาของการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การทบทวน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบงานอาชีพอนามัย ฝ่ายบุคคล และผู้แทนลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ในสถานประกอบการ จำนวน 3 แห่ง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน และลูกจ้างแรงงานข้ามชาติสถานประกอบการจำนวน 1 แห่ง มากำหนดเป็นหัวข้อวิชา ร่วมกับเป้าประสงค์หรือความคาดหวังของการพัฒนาหลักสูตร

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ร่างหลักสูตรดังกล่าวประกอบด้วย

- 1) ที่มาและความสำคัญ
- 2) ปรัชญาหลักสูตร
- 3) วัตถุประสงค์ทั่วไป
- 4) วัตถุประสงค์เฉพาะ
- 5) โครงสร้างหลักสูตร
- 6) กลุ่มเป้าหมาย
- 7) คุณสมบัติผู้เข้ารับการอบรม
- 8) ระยะเวลาจัดอบรม
- 9) การจัดการเรียนการสอน
- 10) สื่อการสอน
- 11) การประเมินผลการเรียนรู้
- 12) รายละเอียดของเนื้อหารายวิชา

ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิผลหลักสูตร โดยนำหลักสูตรไปทดลองใช้โดยการจัดอบรมในสถานประกอบการ จำนวน 1 แห่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีเกณฑ์การคัดสรรสถานประกอบการเข้าคือ

- 1) เป็นสถานประกอบการที่มีลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ คือ พม่า หรือ กัมพูชา หรือ ลาว

2) สถานประกอบการที่ยินดีเข้าร่วมโครงการ และสามารถให้ลูกจ้างเข้ารับการอบรมตามระยะเวลาของหลักสูตรได้มีการประเมินระหว่างการอบรมโดยการสังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างการอบรมและการประเมินความพึงพอใจผู้เข้าอบรมภายหลังการจัดอบรมทันที รวมถึงมีการทบทวนหลังปฏิบัติงาน (After action review) ระหว่างทีมผู้วิจัยกับผู้แทนสถานประกอบการ เพื่อนำผลการการอบรมไปปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรจากเพื่อให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสอบถามผู้รับผิดชอบงานอาชีพอนามัยเป็นแบบสอบถามปลายเปิดจำนวนทั้งหมด 8 ข้อ เป็นการสอบถามความต้องการหัวข้อในการจัดอบรมรูปแบบการจัดอบรม

ระยะที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมอบรม และแบบสังเกตพฤติกรรม รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติ วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ
- 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนประกอบ (component analysis) โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์แยกส่วนประกอบ เป็น 2 ประเด็น ได้แก่ สถานการณ์การจัดอบรมที่ผ่านมา และข้อเสนอแนะในการจัดทำหลักสูตร จัดทำตารางเปรียบเทียบ และเขียนข้อสรุป

บทที่ 4 ผลการศึกษา

รายละเอียดผลการศึกษาแต่ละระยะ มีดังนี้

4.1 ระยะที่ 1 การทบทวน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานโดยการใช้ประเมินสอบถามผู้รับผิดชอบงานอาชีพอนามัย ฝ่ายบุคคล และผู้แทนลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ในสถานประกอบการ จำนวน 3 แห่ง โดยมีการดำเนินการ 2 รูปแบบ คือ

- 1) การลงพื้นที่เพื่อสอบถามผู้รับผิดชอบงานอาชีพอนามัย ฝ่ายบุคคล และผู้แทนลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ณ สถานประกอบการ จำนวน 1 แห่ง
- 2) การสอบถามผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน 2 แห่ง

สรุปผลการผลการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบประเมินความต้องการในการจัดอบรมโดยการใช้ประเมินเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ณ สถานประกอบการ ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 แห่ง ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2564 และ การสอบถาม ผู้แทนสถานประกอบการผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ จำนวน 2 แห่ง รายละเอียดตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบประเมินความต้องการในการจัดอบรม

ผู้ให้ข้อมูล	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
กรณีลงพื้นที่ ณ สถานประกอบการ		
ผู้รับผิดชอบงานอาชีพอนามัย และฝ่ายบุคคล จำนวน 1 คน	1) กลุ่มเป้าหมาย/เกณฑ์ในการเลือกผู้ที่ได้รับการอบรม	ควรจัดอบรมให้กับคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการสวัสดิการ และคณะกรรมการ 5 ส
	2) หัวข้อวิชาที่ต้องการให้มีการจัดอบรม	- นโยบายบริษัท ช่องทางการสื่อสาร และแนวทางการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ - ความพื้นฐานเกี่ยวกับโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 - แนวทางการประเมินความเสี่ยงของการระบาดโควิด-19 ในสถานที่ทำงาน - มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และระดับบุคคลเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ

ผู้ให้ข้อมูล	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
		<ul style="list-style-type: none"> - แนวทางการดำเนินงานหากสงสัยว่าป่วยโรคโควิด-19 และดูแลรักษา (การประสานหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องการคัดกรอง - ส่งต่อ) - หัวข้ออื่นๆ ที่ต้องการเพิ่มเติม คือ สิทธิประกันสังคม (อาจจะเพิ่มกองทุนเงินทดแทน)
	3) สถานที่จัดอบรม และระยะเวลาในการอบรม	การจัดอบรมควรจัดในสถานประกอบการ และใช้เวลาในการอบรม 3-4 ชม. (ครึ่งวัน)
	4) รูปแบบการการจัดอบรม และสื่อในการเรียนรู้	ควรเป็นแบบบรรยายร่วมกับ การทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อให้สามารถเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหา การอบรมได้ง่ายยิ่งขึ้น และ รูปแบบสื่อที่ใช้ระหว่างการอบรมควรเป็น คลิปวิดีโอ หรือโปสเตอร์
	4) การใช้ภาษาในการอบรม	ควรใช้ภาษาไทยเป็นหลัก
	5) ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม	ควรให้หน่วยงานผู้จัดอบรมเป็นผู้รับผิดชอบ
ผู้แทนลูกจ้างแรงงานต่างด้าว จำนวน 3 คน	1) หัวข้อวิชาที่ต้องการให้มีการจัดอบรม	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายบริษัท และบทบาทของแรงงานต่างด้าวด้านการป้องกันโควิด-19 - สถานการณ์ และแนวโน้มปัญหาโรคโควิด-19 ได้รวมทั้งแหล่งข้อมูลต่างๆในการติดตามสถานการณ์ - รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 (สัญลักษณ์ส่วนบุคคล การใช้ของใช้ส่วนตัว) - มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และระดับบุคคลเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ - แนวทางการดำเนินงานดูแลรักษาเพื่อลูกจ้างป่วย หรือ สงสัยว่าป่วยโรคโควิด-19 - หัวข้ออื่นๆ ที่ต้องการเพิ่มเติม เช่น การประเมินความเสี่ยงโควิดด้วยตนเองได้ โดยประเมินตนเองผ่านแบบฟอร์มแบบกระดาษ หรือผ่านแอปพลิเคชันได้ การประเมินความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการทำงานเบื้องต้น
	2) สถานที่จัดอบรม และระยะเวลาในการอบรม	การจัดอบรมควรจัดในสถานประกอบการ และใช้เวลาในการอบรม จำนวน 1 วัน

ผู้ให้ข้อมูล	รายละเอียด	ข้อเสนอแนะในการพัฒนา
	3) รูปแบบการการจัดอบรม และสื่อในการเรียนรู้	ควรเน้นการทำกิจกรรมกลุ่ม และ รูปแบบสื่อที่ใช้ ระหว่างการอบรมควรเป็น คลิปวิดีโอ หรือโปสเตอร์
	4) การใช้ภาษาในการอบรม ควรใช้ภาษาไทยเป็นหลัก	ควรใช้ภาษาไทย และพม่าในการอบรม
เจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในพื้นที่ พื้นที่จำนวน 1 คน	อื่นๆ	ควรมีการสื่อสารมาตรการสิ่งแวดล้อมและระดับ บุคคล รวมทั้งการป้องกันตนเองเป็นรูปภาพ และ คำอธิบายเป็นภาษาต่างด้าวเพื่อกระตุ้นเตือนให้ พนักงานได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด- 19 เป็นประจำตลอดเวลา จนเป็นนิสัย รวมทั้ง เพื่อนเตือนเพื่อนร่วมงานด้วยกันให้ปฏิบัติตามสื่อ มาตรการฯ
กรณี การสอบถามผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่		
ผู้แทนสถาน ประกอบการ จำนวน 2 คน	หัวข้อวิชาที่ต้องการให้มี การจัดอบรม	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายบริษัท และบทบาทของแรงงานต่างด้าว ด้านการป้องกันโควิด-19 - สถานการณ์ และแนวโน้มปัญหาโรคโควิด-19 ได้ รวมทั้งแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการติดตามสถานการณ์ - รู้จักโรค และวิธี การป้องกันโรคโควิด-19 (สัญลักษณ์ส่วนบุคคล การใช้ของใช้ส่วนตัว) - มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และระดับบุคคลเพื่อ ป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ - แนวทางการดำเนินงานดูแลรักษาเพื่อลูกจ้าง ป่วย หรือ สงสัยว่าป่วยโรคโควิด-19 - หัวข้ออื่นๆ ตามความเหมาะสม
	อื่นๆ	เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างที่จะได้รับการอบรมควรเป็น กลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับงานอาชีพอนามัยหรือการดูแลสุขภาพของ ลูกจ้างโดยตรง

4.2 ระยะเวลาที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เฉพาะ โครงสร้างหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย คุณสมบัติผู้เข้าอบรม ระยะเวลาการอบรม รูปแบบการเรียนการสอน สื่อการสอน ประเมินผล การเรียนรู้ และการจัดทำเนื้อหาวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร

4.2.1 ปรัชญาหลักสูตร ศูนย์พัฒนาและประเมินคุณภาพฯ มีความเชื่อว่า ความเสี่ยงจากโรคโควิด-19 สามารถป้องกันได้ด้วยความรู้ความสามารถ และเจตคติที่ดีของนายจ้าง และลูกจ้าง ในการร่วมมือกันเพื่อดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันโรคในสถานประกอบการ

ศูนย์พัฒนาและประเมินคุณภาพฯ มุ่งหวังว่าผู้แทนสถานประกอบการที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามหลักสูตรนี้ จะมีองค์ความรู้ และสามารถถ่ายทอดความรู้ มาตรการที่เกี่ยวข้องให้แก่ลูกจ้าง รวมทั้งมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการป้องกันโรค เพื่อให้มาตรการในการควบคุมป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้นำด้านอาชีวอนามัยของสถานประกอบการให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสามารถสื่อสารถ่ายทอดความรู้ให้กับลูกจ้างของสถานประกอบการตนเองได้

4.2.3 คุณสมบัติผู้เข้าอบรม

1) เป็นผู้แทนของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงานในแผนก/ฝ่าย/กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการดูแลลูกจ้างด้านสุขภาพ ความปลอดภัย อาชีวอนามัย หรือการสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้แก่ลูกจ้างของสถานประกอบการโดยได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากผู้บริหาร กรณีเป็นแรงงานข้ามชาติหรือล้ามประจำสถานประกอบการ ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

- สามารถอ่านออก เขียนได้ในภาษาของตนเอง และสื่อสารภาษาไทยได้
- มีจิตอาสา สมัยครใจ และได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานสามารถประสานงานได้ดี

2) ปฏิบัติงานอยู่ในสถานประกอบการปัจจุบันมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

3) สามารถเข้ารับการอบรมได้ตลอดระยะเวลาการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด

4.2.4 ระยะเวลาการอบรม จำนวน 1 วัน (6 ชั่วโมง)

4.2.5 การจัดการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1) ภาคทฤษฎี ประกอบด้วย การบรรยายการนำเสนอกรณีตัวอย่าง

2) ภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย ฝึกการใช้แบบสำรวจในการประเมินความเสี่ยงการแพร่

ระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ การประชุมกลุ่ม การนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม

4.2.6 สื่อการสอน

- 1) เอกสารประกอบการสอน
- 2) Power Point /LCD Projector
- 3) เอกสารหรือสื่อที่กำหนดไว้ในแต่ละหัวข้อวิชา
- 4) วีดิทัศน์

4.2.7 การประเมินผลการเรียนรู้ ผู้เข้ารับการอบรมต้องผ่านการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ภาคทฤษฎี ผู้เข้ารับการอบรมต้องมีเวลาเข้ารับการอบรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาการอบรมทั้งหมด และมีคะแนนผลการทดสอบภายหลังการอบรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 จึงจะถือว่าผ่าน
- 2) ภาคปฏิบัติ ผู้เข้ารับการอบรมต้องเข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาฝึกปฏิบัติ

4.2.8 เนื้อหาการเรียนการสอนประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ รายละเอียดตามตารางที่ 4.2

ตามตารางที่ 4.2 รายละเอียดหน่วยการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ ขอบเขตเนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ และบทบาทความคาดหวังต่อผู้นำด้านอาชีวอนามัยในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 (ระยะเวลา 30 นาที)			
ผู้เข้าอบรมสามารถ 1.1 อธิบาย นโยบาย มาตรการ แนวปฏิบัติด้าน การป้องกัน โรคโควิด-19 ของ สถาน ประกอบการ ตนเองได้ 1.2 ยกตัวอย่าง บทบาทของ ตนเองที่มีต่อการ ดำเนินงานเฝ้า ระวังป้องกัน	- นโยบาย/มาตรการ/แนว ปฏิบัติด้านการป้องกันโรคโค วิด-19 ของสถานประกอบการ - ช่องทางการสื่อสารนโยบาย - บทบาทของผู้นำด้านอาชีว อนามัยเพื่อการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 (นายจ้าง และผู้บริหาร หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ ความปลอดภัยในการทำงาน และลูกจ้าง) - บทบาทและแนวทางการ สนับสนุนของมูลนิธิเพื่อ เยาวชนชนบท (มยช.) ในการ ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สุขภาพอาชีวอนามัยและการ	- วิทยากร (ผู้บริหารบริษัท) ชี้แจงวัตถุประสงค์ นโยบายด้านการป้องกัน โรคโควิด-19 รวมทั้ง ช่องทางการสื่อสาร นโยบาย และแจ้งบทบาท ของผู้นำด้านอาชีวอนามัย เพื่อการเฝ้าระวังป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ใน สถานประกอบการ	- สไลด์ บรรยาย

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
ควบคุมโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการได้	ป้องกันโรคโควิด-19 ของลูกจ้างในสถานประกอบการ (กรณี มยช. เป็นผู้สนับสนุน)		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ (ระยะเวลา 45 นาที)			
<p>ผู้เข้าอบรมสามารถ</p> <p>2.1 บรรยายสาเหตุ อาการ และอาการแสดง และช่องทางการติดต่อโรคโควิด-19 ได้</p> <p>2.2 วิธีการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันโรคโควิด-19 ได้</p> <p>2.3 สามารถใช้ Application หมอชนะ และ หมอพร้อม ได้</p>	<p>- สาเหตุ อาการและอาการแสดงของโรคโควิด-19 ช่องทางการติดต่อหรือแพร่กระจายเชื้อ</p> <p>- วิธีการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 เช่น การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์บ่อย ๆ การเว้นระยะห่างทางสังคม ฯลฯ และสุขวิทยาส่วนบุคคลที่ดี เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อในสถานที่ทำงานที่พักอาศัย และในชุมชน</p> <p>- ชนิดประโยชน์ เกณฑ์การให้วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 และอาการข้างเคียงที่อาจพบ</p> <p>- การประเมินตนเอง/คัดกรองโรคโควิด-19 เบื้องต้นด้วย Application ต่าง ๆ ในมือถือ</p>	<p>- วิทยากรบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับโรคโควิด-19 โดยใช้สไลด์</p> <p>- วิทยากรนำเสนอ วิดิทัศน์เกี่ยวกับสาเหตุ อาการ และ วิธีการป้องกันโรคโควิด-19 จำนวน 2 เรื่องๆ ละ ประมาณ 5 นาที</p> <p>- ฝึกปฏิบัติการล้างมือ</p> <p>- วิทยากรบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคโควิด -19</p> <p>- บรรยายเกี่ยวกับ Application ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 และฝึกปฏิบัติการใช้ Application หมอชนะ และ หมอพร้อม</p>	<p>- สไลด์บรรยาย</p> <p>- วิดิทัศน์ เรื่องที่ 1 <u>มารู้จักและ วิธีป้องกันโรคโควิด-19</u></p> <p>เรื่องที่ 2 <u>วิธีการป้องกันตัวจากเชื้อโควิด-19</u></p> <p>- Application หมอชนะ หมอพร้อม</p>
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจายโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ และมาตรการป้องกันโรคตามหลักอาชีวอนามัยและความปลอดภัย (ระยะเวลา 3 ชั่วโมง)			
ผู้เข้าอบรมสามารถ	- หลักการประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจาย โรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ โดยมี	- วิทยากรบรรยาย หลักการประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจายโรค	- สไลด์บรรยาย

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
3.1 อธิบาย ขั้นตอนการ ประเมินความ เสี่ยงโรคโควิด- 19 ในสถาน ประกอบการได้	ขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ - การจำแนกลักษณะงาน - การระบุขั้นตอนการทำงาน ในกระบวนการทำงาน สำคัญ	โควิด-19 ในสถาน ประกอบการ โดยใช้สไลด์ - แบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติการเดิน สำรวจและประเมินความ เสี่ยงการแพร่กระจาย โรคโค วิด-19 ในสถานประกอบการ	- แบบฟอร์ม เดินสำรวจและ ประเมินความ เสี่ยงการ แพร่กระจาย โรคโควิด-19
3.2 ดำเนินการ ประเมินความ เสี่ยงการ แพร่กระจาย โรคโควิด-19 ใน สถาน ประกอบการได้	- การให้คะแนนโอกาส เสี่ยงจากการแพร่เชื้อ - การจัดระดับความเสี่ยง - การกำหนดมาตรการ เพื่อควบคุมป้องกันและแก้ไข ความเสี่ยง โดยใช้หลัก hierarchy of controls ใน	ทั้งนี้อาจจะแบ่งออกเป็น 4-6 กลุ่ม ตามแผนกที่เดินสำรวจ - วิทยากรชี้แจงแนว ทางการประชุม การแบ่ง งาน บทบาทหน้าที่ - เดินสำรวจพื้นที่ตามกลุ่ม ที่แบ่งไว้	ในสถาน ประกอบการ - กรอบการ ประชุมกลุ่ม และนำเสนอ ผลการประชุม
3.3 เสนอแนะ มาตรการควบคุม ป้องกันโรคโควิด- 19 ในสถาน ประกอบการของ ตนเองได้	ระดับองค์กร และระดับบุคคล ระดับองค์กร มาตรการด้านสภาพแวดล้อม การปรับปรุงสภาพแวดล้อม การทำงาน เช่น การจัด สถานที่ต่าง ๆ ของสถาน ประกอบการให้สะอาดและถูก สุขอนามัย โดยมีการทำความสะอาด สะอาดอุปกรณ์ และบริเวณที่มี ผู้สัมผัสมากอย่างสม่ำเสมอ การจัดให้เข้า-ออกทางเดียว จัดหาเจลล้างมือ 70% แอลกอฮอล์ หรือจัดสถานที่ สำหรับล้างมือ โดยมีสบู่/น้ำยา ล้างมือพร้อม	- ประชุมสรุปการเดิน สำรวจ พร้อมเลือกผู้แทน แต่ละกลุ่มนำเสนอ - วิทยากรให้ข้อเสนอแนะ ในการประเมินความเสี่ยง และการกำหนดมาตรการ ป้องกัน	

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
	ระดับบุคคล เช่น การสวมหน้ากาก การส่งเสริมสุขวิทยาส่วนบุคคลต่างๆ		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การวางแผนเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการกรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโรคโควิด-19 (ระยะเวลา 1 ชั่วโมง)			
ผู้เข้าอบรมสามารถ 4.1 ระบุนิยามต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 4.2 จัดทำแนวทางการดำเนินงานกรณีพบลูกจ้างป่วยด้วยโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการตนเองได้ 4.3 ระบุหลักการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP) ได้	- นิยามผู้สงสัย ผู้ป่วยโรคโควิด-19 - แนวทางการดำเนินงานกรณีสงสัยหรือพบลูกจ้างป่วยด้วยโรคโควิด-19 - หลักการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP)	- วิทยากรบรรยาย นิยามต่างๆที่เกี่ยวข้องและแนวทางในการดำเนินงานกรณีพบลูกจ้างป่วยเป็นโรคโควิด-19 - วิทยากรบรรยายหลักการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP) พร้อมยกตัวอย่าง - วิทยากรอธิบายและแจกแบบฟอร์มให้ผู้เข้ารับการอบรมไปประเมินร่วมกันกับทีมที่เกี่ยวข้อง	- สไลด์บรรยาย - ตัวอย่างขั้นตอนการดูแลรักษาส่งต่อกรณีพบลูกจ้างป่วยด้วยโรคโควิด-19 สำหรับสถานประกอบการและขั้นตอนการบริหารจัดการบุคคลภายนอกที่มาติดต่อสถานประกอบการ - แบบฟอร์มการประเมินความพร้อมการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ Business Continuity Plan: BCP)

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
			- กรณีตัวอย่าง หลักการจัดทำ แผนความ ต่อเนื่อง ทาง ธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้ กองทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (ระยะเวลา 45 นาที)			
<p>ผู้เข้าอบรม สามารถ</p> <p>1. อธิบายสิทธิ ประโยชน์ของ ลูกจ้างภายใต้ กองทุน ประกันสังคมได้</p> <p>2. อธิบายสิทธิ ประโยชน์ของ ลูกจ้างภายใต้ กองทุนเงิน ทดแทนได้</p> <p>3. อธิบายสิทธิ ประโยชน์ กองทุนประกัน สุขภาพคนต่าง ด้าวและ แรงงานข้าม ชาติ</p>	<p>สิทธิประโยชน์ในการดูแล สุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้าม ชาติภายใต้กองทุนต่าง ๆ ที่ เกี่ยวข้อง เช่น</p> <p>- สิทธิประโยชน์จากกองทุน ประกันสังคม (กรณีเจ็บป่วย ปกติไม่เกี่ยวเนื่องจากการ ทำงาน) ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - กรณีการเจ็บป่วย - กรณีการคลอดบุตร - กรณีทุพพลภาพ - กรณีตาย - กรณีสงเคราะห์บุตร - กรณีชราภาพ - กรณีการว่างงาน - และกรณีการว่างงาน เนื่องจากเหตุสุดวิสัยจากสถาน ประกอบการหยุดกิจการ พร้อมเงื่อนไขและอัตรา ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ 	<p>กิจกรรมกลุ่ม</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรแบ่งผู้เข้าร่วม ประชุมออกเป็น 4-6 กลุ่ม - วิทยากรชี้แจงกิจกรรม โดยให้ผู้เข้าอบรมเลือก รูปภาพที่แสดงสิทธิ ประกันสังคม สิทธิกองทุน เงินทดแทน และสิทธิ ประโยชน์กองทุนประกัน สุขภาพคนต่างด้าวและ แรงงานข้ามชาติ ติดให้ตรง กับสิทธิในแต่ละประเภท - เปิดวิดิทัศน์เกี่ยวกับสิทธิ ประโยชน์ต่าง ๆ ของ แรงงานต่างด้าว - วิทยากรสรุปความสำคัญ และความแตกต่างของแต่ละ สิทธิพร้อมเนื้อหาสิทธิ ประโยชน์กรณีการว่างงาน โดยใช้สไลด์บรรยาย 	<ul style="list-style-type: none"> - สไลด์ บรรยาย - แผ่น พลาสติก ลูกฟูก - รูปภาพ เกี่ยวกับสิทธิ ประกันสังคม สิทธิกองทุน เงินทดแทน และสิทธิ ประโยชน์จาก การประกัน สุขภาพ สำหรับ แรงงานข้าม ชาติ - วิดิทัศน์ เรื่อง สิทธิ ประโยชน์ ต่าง ๆ ของ

วัตถุประสงค์	ขอบเขตเนื้อหา	กิจกรรม	สื่อการเรียนรู้
	<p>- สิทธิประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทน (กรณีประสบอันตรายจากการทำงาน) ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่ารักษาพยาบาล - ค่าทดแทนรายเดือน เมื่อประสบอันตรายจนถึงขั้นหยุดงานหรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงาน กรณีลูกจ้างจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ กรณีทุพพลภาพเนื่องจากการทำงาน กรณีถึงแก่ความตาย และอัตราค่าใช้จ่ายที่ได้รับ <p>- สิทธิประโยชน์การประกันสุขภาพสำหรับแรงงานข้ามชาติกรณี รอสิทธิตามกฎหมายประกันสังคม ได้แก่ การรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังโรค การควบคุมป้องกันโรค</p>		<p>แรงงานข้ามชาติ และการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพ</p> <p>แรงงานข้ามชาติ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แผ่นพับ <p>กองทุนเงินทดแทนและประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม</p>

4.3 ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร

โดยนำหลักสูตรไปทดลองใช้โดยการจัดอบรมในสถานประกอบการ จำนวน 1 แห่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ครั้ง

4.3.1 สรุปผลการนำหลักสูตรไปทดลองใช้โดยการจัดอบรมในสถานประกอบการ

ครั้งที่ 1 จัดอบรมในสถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติกในจังหวัดสมุทรปราการ ในวันที่ วันที่ 22 มีนาคม 2564 ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 22 คน โดยจัดการอบรมตามหลักสูตร และใช้แบบสังเกตพฤติกรรม (รายละเอียดตามภาคผนวก ค) และแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม (รายละเอียดตามภาคผนวก ง) ในการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร ผลการจัดอบรมดังตารางที่ 4.3 และ 4.4

ตารางที่ 4.3 ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการอบรม ครั้งที่ 1

รายละเอียดสถานประกอบการที่เข้าอบรม	กลุ่มเป้าหมายในการจัดอบรม	การสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
สถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ	มีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 22 คน - เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล 3 คน - ฝ่ายบัญชี /สโตร์ /จัดซื้อ 3 คน - หัวหน้าฝ่าย 5 คน - แผนก QC 2 คน - ฝ่ายช่าง/ซ่อมบำรุง 2 คน - พนักงานแรงงานข้ามชาติ 5 คน - แม่บ้าน 2 คน	ผู้เข้าประชุม สามารถดำเนินการตามแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 % รายละเอียดหัวข้อในการสังเกต 1. เข้าอบรมตรงเวลา 2. เข้าอบรมครบตามเวลา 3. มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ซักถาม 4. ร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม 5. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหา

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินความพึงพอใจและไม่พึงพอใจต่อหลักสูตร

สถานประกอบการที่ เข้าอบรม	กลุ่มเป้าหมายในการจัดอบรม	การประเมินประสิทธิภาพ หลักสูตร
สถานประกอบการผลิต และจำหน่ายเม็ด พลาสติก ในจังหวัด สมุทรปราการ	ผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 22 คน - เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล 3 คน - ฝ่ายบัญชี /สโตร์ /จัดซื้อ 3 คน - หัวหน้าฝ่าย 5 คน - แผนก QC 2 คน - ฝ่ายช่าง/ซ่อมบำรุง 2 คน - พนักงานแรงงานข้ามชาติ 5 คน - แม่บ้าน 2 คน	ด้านเนื้อหาวิชาการ - นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ ร้อยละ 90.9 มีความพึงพอใจในระดับมาก - หลักการดำเนินงานสำหรับสถาน ประกอบการในการดูแล ส่งต่อ กรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วย โรคโควิด-19 ร้อยละ 50 มีความ พึงพอใจในระดับมาก - การฝึกซ้อมแผนแบบอภิปราย กรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วย โรคโควิด-19 จากสถานการณ์ จำลอง ร้อยละ 86.4 มีความพึง พอใจในระดับมาก - หลักการจัดทำแผนความต่อเนื่อง ทางธุรกิจ (Business Continuity Plan:BCP) ร้อยละ 50 มี ความ พึงพอใจในระดับมาก
		ด้านกระบวนการจัดการเรียน การสอน - นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ ร้อยละ 95.5 มีความพึงพอใจในระดับมาก - หลักการดำเนินงานสำหรับ สถานประกอบการในการดูแล ส่งต่อ กรณีพบลูกจ้างสงสัย/ ป่วยด้วยโรค โควิด-19 ร้อยละ

สถานประกอบการที่ เข้าอบรม	กลุ่มเป้าหมายในการจัดอบรม	การประเมินประสิทธิภาพ หลักสูตร
		<p>68.2 มีความพึงพอใจในระดับมาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกซ้อมแผนแบบอภิปรายกรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโรคโควิด-19 จากสถานการณ์จำลอง ร้อยละ 86.4 มีความพึงพอใจในระดับมาก - หลักการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ(Business Continuity Plan:BCP) ร้อยละ 59.1 มีความพึงพอใจในระดับมาก
		<p>ด้านระยะเวลาอบรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาอบรม เหมาะสม 18 คน ไม่เหมาะสม 4 คน (ควรจัดอย่างน้อย 6ชม. หรือ 1 วัน)
		<p>ด้านสถานที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานที่จัดประชุม เหมาะสม 19 คน ไม่เหมาะสม 3 คน (สถานที่คับแคบ)
		<p>ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรหรือการนำหลักสูตรไปขยายผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ด้วยระยะเวลาจำกัดทำให้ต้องรีบเร่งมากจนเกินไป - กิจกรรมรวดเร็ว กระชับ เข้าใจง่าย ไม่น่าเบื่อ - วิทยากรพูดเพราะทุกคน - การพูด สื่อสารชัดเจน

จากการจัดอบรมในวันที่ 22 มีนาคม 2564 ทีมพัฒนาหลักสูตรมีการปรับเปลี่ยนหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง สิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้กองทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้าร่วมอบรม

ครั้งที่ 2 จัดอบรมวันที่ 21 พฤษภาคม 2564 ให้กับในสถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องสิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้กองทุนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 20 คน ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่บัญชี หัวหน้าฝ่าย พนักงานแรงงานข้ามชาติ โดยระหว่างจัดอบรมได้ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม (รายละเอียดตามภาคผนวก ค) ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการอบรมครั้งที่ 2 ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรมของผู้เข้ารับการอบรมครั้งที่ 2

สถานประกอบการที่เข้าอบรม	กลุ่มเป้าหมายในการจัดอบรม	การสังเกตพฤติกรรมระหว่างอบรม
สถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ	<p>ผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 20 คน</p> <ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล 3 คน - เจ้าหน้าที่บัญชี 3 คน - หัวหน้าฝ่าย 5 คน - แผนก QC 2 คน - ฝ่ายช่าง/ซ่อมบำรุง 2 คน - พนักงานแรงงานข้ามชาติ 5 คน 	<p>ผู้เข้าประชุม สามารถดำเนินการตามแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 % รายละเอียดหัวข้อในการสังเกต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าอบรมตรงเวลา 2. เข้าอบรมครบตามเวลา 3. มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ชักถาม 4. ร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม 5. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหา <p>การจัดอบรมครั้งที่ 2 มีการจำลองเหตุการณ์การพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโควิด-19 ในไลน์การผลิตเหมือนจริงซึ่งได้รับความสนใจและให้ความร่วมมือในการแสดงบทบาทสมมติจากผู้เข้าร่วมอบรม 100 %</p>

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ และทดลองใช้อบรมกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นลูกจ้างต่างด้าวในสถานประกอบการกิจการจำนวน 1 แห่ง ในจังหวัดสมุทรปราการ จากนั้นปรับปรุงหลักสูตรและเผยแพร่ ผลจากการศึกษา สรุปและอภิปรายได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการพัฒนาหลักสูตร 3 ระยะ สรุปได้ดังนี้

ระยะที่ 1 การทบทวน ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในระยะที่ 1 มีการประเมินความต้องการในการจัดอบรมตามหลักสูตรมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว โดยการ สอบถามฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย และผู้แทนลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ในสถานประกอบการ จำนวน 3 แห่ง โดยการลงพื้นที่ใช้เครื่องมือในการสอบถามความต้องการในการจัดอบรม ณ สถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 แห่งและการสอบถามผ่านโทรศัพท์จำนวน 2 แห่ง

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร

ระยะที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เฉพาะ โครงสร้างหลักสูตร กลุ่มเป้าหมาย คุณสมบัติผู้เข้ารับอบรม ระยะเวลาการอบรม รูปแบบการเรียนการสอน สื่อการสอน ประเมินผลการเรียนรู้ และการจัดทำเนื้อหาสาระวิชาตามโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

- หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ และบทบาทความคาดหวังต่อผู้นำด้านอาชีวอนามัยในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจายเชื้อโควิด-19 ในสถานประกอบการ และมาตรการป้องกันตามหลักอาชีวอนามัยและความปลอดภัย
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การวางแผนเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการกรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโรคโควิด-19
- หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 สิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติ ภายใต้กองทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร

ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร มีการนำหลักสูตรที่พัฒนาไปทดลองจัดอบรม ณ สถานประกอบการผลิตและจำหน่ายเม็ดพลาสติก ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 22 คน มีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีพอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการที่มีแรงงานข้ามชาติ พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมสามารถดำเนินการตามแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 % รายละเอียดหัวข้อในการสังเกต 1. เข้าอบรมตรงเวลา 2. เข้าอบรมครบตามเวลา 3. มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ซักถาม 4. ร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม 5. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหา สำหรับผลการประเมินผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร ฯ ในครั้งที่ 1 ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาวิชา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ระยะเวลา และสถานที่จัด และมีข้อเสนอให้เพิ่มเนื้อหาในสิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้กองทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ 2 มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 20 คน มีการใช้แบบสังเกตพฤติกรรม พบว่าผู้เข้าร่วมอบรมสามารถดำเนินการตามแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรมได้ 100 % รายละเอียดหัวข้อในการสังเกต 1. เข้าอบรมตรงเวลา 2. เข้าอบรมครบตามเวลา 3. มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ซักถาม 4. ร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม 5. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหา

5.2 อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรผู้นำด้านอาชีพอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ และนำร่องจัดอบรมในสถานประกอบการ มีข้อสังเกตที่พบ คือ

1) ด้านองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่าหลักสูตรฯ ที่พัฒนาขึ้นภาพรวมเนื้อหามีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เข้าอบรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และวิธีการป้องกันโรค หรือสิทธิต่างๆในการรักษาพยาบาล และนอกจากนั้นเนื้อหาในบางส่วนของหลักสูตรอาจจะต้องมีการติดตาม ปรับปรุงให้มีความเป็นปัจจุบันตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เช่น มาตรการป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 อาการของโรคโควิด-19 จากเชื้อไวรัสโคโรนาแต่ละสายพันธุ์ หรือกระทั่งสิทธิต่างๆ ในการรักษาพยาบาล

2) ด้านรูปแบบ และกระบวนการจัดการอบรม พบว่าในกระบวนการอบรม ไม่ว่าจะในช่วงทฤษฎีหรือการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วม การมีล่ามในการแปลภาษาถือว่ามีผลอย่างยิ่งในการจัดอบรม นอกจากนั้นการทำกิจกรรมต่างๆ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความสนใจเรื่องที่อบรมเป็นได้เป็นอย่างดีส่งเสริมให้แสดงออกด้วยการปฏิบัติจริงทำให้ประสิทธิภาพของการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

5.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

อย่างไรก็ตามการพัฒนาหลักสูตร ฯ ในครั้งนี้พบข้อจำกัดของจำนวนสถานประกอบการที่ทดลองนำร่องหลักสูตร ฯ ซึ่งสามารถดำเนินการในสถานประกอบการได้เพียง 1 แห่ง เท่านั้น เนื่องจากด้วยสถานการณ์ความรุนแรงของการระบาดของโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ ที่กำลังเกิดขึ้นในช่วงการพัฒนาหลักสูตร

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำหลักสูตรไปใช้

- 1) ควรจัดให้มีล่ามสื่อสารระหว่างการจัดอบรมเพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถเข้าใจเนื้อหาและกิจกรรมต่างๆ ได้ตลอดการอบรม
- 2) ก่อนการจัดอบรมหลักสูตรผู้นำด้านอาชีพอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีแรงงานข้ามชาติ ควรมีการประชุมหารือ กับแผนกที่เกี่ยวข้องเช่น แผนกบุคคล แผนกห้องพยาบาล แผนกอาชีพอนามัยและความปลอดภัย เพื่อวิเคราะห์มาตรการหรือกิจกรรมที่สถานประกอบการดำเนินการในปัจจุบัน และนำข้อมูลมาวางแผนกิจกรรมต่างๆ ตามหลักสูตร โดยให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม
- 3) ควรเพิ่มระยะเวลาให้มีความเหมาะสม โดยควรเป็น 1 วัน (6 ชั่วโมง) หรือปรับเปลี่ยนเป็น 2 วัน วันละ 3 ชั่วโมง เพื่อไม่ให้กระทบเวลาการทำงานของพนักงาน
- 4) เพิ่มการทำแบบทดสอบก่อน - หลังการเข้าอบรม
- 5) ควรมีการสร้างทีม ครู ก ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับแรงงานข้ามชาติอีกต่อหนึ่ง โดยการปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายในการเรียนให้เป็น หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน ล่ามประจำสถานประกอบการ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการนำหลักสูตรไปใช้อบรม

ข้อเสนอแนะการปรับปรุงหลักสูตร

- 1) ควรเพิ่มการทดลองหลักสูตร ในสถานประกอบการ อย่างน้อย 5 แห่ง และเป็นสถานประกอบการในจังหวัดอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ การรับรู้ของผู้เข้าอบรมในเชิงลึกต่อไป
- 2) ควรมีการติดตาม ปรับปรุง มาตรการเฝ้าระวัง และป้องกันควบคุมโรคโควิด-19 ในหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน และเหมาะสมตามพื้นที่ของสถานประกอบการ
- 3) ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ในการเข้าถึงอบรม เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการอบรม ซึ่งอาจปรับเปลี่ยนรูปแบบการอบรมในส่วนของเนื้อหาทฤษฎี เป็นรูปแบบออนไลน์ และพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้เข้าอบรมให้มีความดึงดูดมากขึ้น
- 4) ควรมีการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม

บรรณานุกรม

- กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. (2557). หลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าวปีพุทธศักราช 2557. http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/ifm_mod/nw/Training_the_volunteers..pdf
- กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). หลักสูตรอบรมพนักงานสาธารณสุขต่างด้าว (พสต.) ปีพุทธศักราช 2558. https://dol.thaihealth.or.th/resourcecenter/sites/default/files/documents/24_khuumuuehlaksuutrbrmph_nakngaansaathaarnsukh.pdf
- กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2558). หลักสูตรอบรมอาสาสมัครต่างด้าว (อสต.) ปีพุทธศักราช 2558. <http://203.114.116.124/ahncsm/images/doc/10.pdf>
- เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, (2018). ปิระมิตแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid). <https://www.iok2u.com/index.php/article/e-book/171-learning-pyramid>
- จรีพร ศรีทอง. (ม.ป.ป., อ้างจากอารมณ์ ใจเที่ยง 2550). ผลสัมฤทธิ์ในการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิธีกลุ่มร่วมมือช่วยเหลือ (Team Assisted Individualization : TAT) ในวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจ (MGT 1001) เรื่องการบริหารธุรกิจทั่วไป ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคาแหง. http://www.ba-app.ru.ac.th/kmdata/2556_1405476546_re-chareeporn.pdf
- มารุต พัฒนาผล (2562, อ้างจากพลวัต วุฒิประจักษ์, 2553). แนวคิดหลักการพัฒนาหลักสูตร. <http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/1544651319.pdf>
- พัชรินทร์ รอดสิน. (ม.ป.ป., อ้างจากจิตทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 2537). การพัฒนาหลักสูตร. http://www.rachpracha47.ac.th/pacharin/pacharin_doc3.pdf
- พัชรินทร์ รอดสิน. (ม.ป.ป., อ้างจากสัจด์ อุทรานันท์, 2532). การพัฒนาหลักสูตร. http://www.rachpracha47.ac.th/pacharin/pacharin_doc3.pdf
- พิจิตรา ธงพานิช. (ม.ป.ป., อ้างจาก Saylor and Alexander, 1974). การพัฒนาหลักสูตร. <http://sack1997.blogspot.com/p/2-saylor-and-alexander-1974-p.html>

- เรวดี ศรีสุข. (2019). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) ในการออกแบบจัดการเรียนการสอน. The Journal of Boromarjonani College of Nursing Suphanburi, 2(1),5-16.
- เรวดี ศรีสุข. (2019, อ้างจากไสว พักขาว, 2544). การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Co-operative learning) ในการออกแบบจัดการเรียนการสอน. The Journal of Boromarjonani College of Nursing Suphanburi, 2(1), 5-16.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน. (2563). การอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขประชากรต่างด้าว จังหวัดลำพูน ปี 2564. https://www.lamphunhealth.go.th/web_ssj/webmanager/uploads/2021-02-05092305%.pdf
- สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว. (2564). สถิติจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักร ประจำเดือนมีนาคม 2564 https://www.doe.go.th/prd/assets/upload/files/alien_th/2573b66887904d46867118cb7134753a.pdf
- อรพันธ์ อันติมานนท์, โกวิท บัญญัติพงศ์, ธิธิรัตน์ สายแปง, กมลชนก สุขอนันต์, อมราภรณ์ ลาภเหลือ, จุไรวรรณ ศิริรัตน์ และ ภัทรินทร์ คณะมี. (2564). การจัดบริการอาสาสมัครสาธารณสุขระดับพื้นที่สำหรับลูกจ้างต่างด้าวของสถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารควบคุมโรค, 47(ฉบับเพิ่มเติมที่ 2), 1276-92.
- ศุภกัญญา ภาวังคะรัต และคณะ (2563) การศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน [http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/\(Full_paper_edit\)_A_Study_of_COVID-,_Prevention_and_Control_in_Communities_\(1\)_dec_jan_21.pdf](http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/(Full_paper_edit)_A_Study_of_COVID-,_Prevention_and_Control_in_Communities_(1)_dec_jan_21.pdf)
- วัชรภรณ์ วงศ์สกุลกาญจน์* (2563) วารสารวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บทบาทของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการท างานระดับวิชาชีพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) <https://ph01.tci-thaijo.org/index.php/JRIST/article/view/243681>

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบประเมินความต้องการในการจัดอบรมตามหลักสูตรมาตรการป้องกันโรคโควิด-19
ในสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว
สอบถามฝ่ายบุคคล เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล ของสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว

*****

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานประกอบการ.....จังหวัด.....

1.1 จำนวนลูกจ้างต่างด้าว.....คน เมียนมาร์.....คน กัมพูชา.....คน ลาว.....คน

1.2 จำนวนล่าม.....คน

1.3 ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล

( ) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยฯ ( ) ผู้จัดการความปลอดภัย ( ) ผู้จัดการโรงงาน

( ) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล ( ) อื่นๆ โปรดระบุ .....

1.4 ระยะเวลาการทำงานในสถานประกอบการนี้.....ปี .....เดือน

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการจัดอบรมด้านต่างๆ

2.1 เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานกลุ่มเป้าหมายที่รับการอบรมเพื่อเป็นผู้ดำเนินงานประใน
ความเสี่ยงฯ (กลุ่มเป้าหมายควรเป็นใคร หัวหน้างาน ลูกจ้างต่างด้าว เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยฯ ฝ่าย
บุคคล หรือ กลุ่มอื่นๆ)

.....

2.2 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าอบรม.....

.....

2.3 หัวข้อวิชาที่ต้องการให้มีการจัดอบรม

หัวข้อวิชา	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
1. นโยบายบริษัท ช่องทางการสื่อสาร และแนวทางการนำความรู้ จากการอบรมไปใช้ในการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ		
2. รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19		
3. แนวทางการประเมินความเสี่ยงของการระบาด โควิด-19 ในสถาน ที่ทำงาน		
4. มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และระดับบุคคลเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ		

หัวข้อวิชา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5. แนวทางการดำเนินงานดูแลรักษาเพื่อลูกจ้างป่วย หรือ สงสัยว่าป่วย โรคโควิด-19		
6. หัวข้ออื่นๆที่ต้องการเพิ่มเติม		

2.4 ระยะเวลาการจัดอบรมควรมานานเท่าไร (กี่วัน หรือ เช่น 1 วัน จัดครั้งเดียว หรือ ครึ่งวัน จัด 2 ครั้ง หรือ ครึ่งวันจัดครั้งเดียว) .....

2.5 สถานที่ในการจัดอบรม (ในและนอกสถานประกอบการ) .....

.....

2.6 ภาษาที่ใช้ในการอบรม.....

2.7 ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (สถานประกอบการ หน่วยงานผู้จัดอบรม) .....

.....

2.8 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาศักยภาพแรงงานต่างด้าวด้านการป้องกันโควิด-19 ในสถานประกอบการ (ชนิด รูปแบบ สื่อที่ต้องการ ฯลฯ).....

.....

**แบบประเมินความต้องการในการจัดอบรมตามหลักสูตรมาตรการป้องกัน
โรคโควิด-19 ในสถานประกอบการที่จ้างแรงงานต่างด้าว
สอบถามผู้แทนลูกจ้างต่างด้าวของสถานประกอบการ**

*****

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานประกอบการ.....จังหวัด.....

1.1 อายุ.....ปี 1.2 เพศ ชาย หญิง 1.3 สัญชาติ เมียนมา กัมพูชา ลาว

1.4 ระยะเวลาการทำงานในบริษัทแห่งนี้เป็นเวลา.....ปี.....เดือน.....วัน

1.5 ระยะเวลาที่ทำงานในประเทศไทย .....ปี.....เดือน.....วัน

1.6 ทำงานในแผนก.....

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะในการจัดอบรมด้านต่างๆ

2.1 เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าอบรม.....

2.2 ระยะเวลาการจัดอบรมควรมานานเท่าไร (กี่วัน หรือ เช่น 1 วัน จัดครั้งเดียว หรือ ครึ่งวัน จัด 2 ครั้ง หรือ ครึ่งวันจัดครั้งเดียว) .....

2.3 หัวข้อวิชาที่ต้องการให้มีการจัดอบรม

หัวข้อวิชา	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. นโยบายบริษัท และบทบาทของอาสาสมัครแรงงานต่างด้าวด้านการป้องกันโควิด-19		
2. สถานการณ์ และแนวโน้มปัญหาโรคโควิด-19 ได้รวมทั้งแหล่งข้อมูลต่างๆ ในการติดตามสถานการณ์		
3. รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19		
4. มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และระดับบุคคลเพื่อป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ		
5. แนวทางการดำเนินงานดูแลรักษาเพื่อลูกจ้างป่วย หรือ สงสัยว่าป่วยโรคโควิด-19		
6. หัวข้ออื่นๆ ที่ต้องการเพิ่มเติม		

2.4 สถานที่ในการจัดอบรม (ในและนอกสถานประกอบการ) .....

2.5 ภาษาที่ใช้ในการอบรม.....

2.6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาศักยภาพแรงงานต่างด้าวด้านการป้องกันโควิด-19 ใน
สถานประกอบการ (ชนิด รูปแบบ สื่อที่ต้องการ ฯลฯ) .....

.....

แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรม
หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19
ในสถานประกอบการที่มีแรงงานข้ามชาติ

บริษัท.....วันที่ .....

ชื่อ-สกุล (นาย/นาง/นางสาว).....

หน่วยงาน/แผนก.....

คำชี้แจง : ผู้สังเกต สังเกตและบันทึกพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมระหว่างอบรม โดยกา
 เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องปฏิบัติ/ไม่ได้ปฏิบัติ

พฤติกรรม	ปฏิบัติ	ไม่ได้ปฏิบัติ
1. เข้าอบรมตรงเวลา		
2. เข้าอบรมครบตามเวลา		
3. มีส่วนร่วมในชั้นเรียน เช่น ชักถาม		
4. ร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม		
5. ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามเนื้อหา		

พฤติกรรมอื่น ๆ ที่มีความโดดเด่น (ถ้ามี)

.....
 .....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

แบบประเมินผู้เข้ารับการอบรม
หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19
ในสถานประกอบการที่มีแรงงานข้ามชาติ

บริษัท..... วันที่ .....

คำชี้แจง : แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน กรุณากรอกข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตามความคิดเห็นของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป							
ชื่อสถานประกอบการ.....จังหวัด.....							
1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง			2. อายุ.....ปี				
3. ตำแหน่งผู้ให้ข้อมูล							
( ) เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยฯ		( ) ผู้จัดการความปลอดภัย		( ) ผู้จัดการโรงงาน			
( ) เจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล		( ) ล่าม		( ) หัวหน้างาน			
( ) อื่นๆ โปรดระบุ							
4. ระยะเวลาการทำงานในสถานประกอบการนี้.....ปี .....เดือน							
ส่วนที่ 2 ประเมินความพึงพอใจต่อเนื้อหาหลักสูตร							
ประเด็นหัวข้อการอภิปราย/บรรยาย/การดำเนินงาน			ระดับความพึงพอใจ				
			น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
วันที่							
1.1 นโยบายการป้องกันโรคโควิด-19 ของสถานประกอบการ และบทบาทความคาดหวังต่อผู้นำด้านอาชีวอนามัยในการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19							
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ						
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น						
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้						
4	ระยะเวลาในการอบรม						
1.2 บทบาทและแนวทางการสนับสนุน ของมูลนิธิเพื่อเยาวชนชนบท (มยช.)							
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ						

2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					
2. รู้จักโรค และวิธีการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ					
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					
3. การประเมินความเสี่ยงการแพร่กระจายโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ และมาตรการการป้องกันโรคตามหลักอาชีวอนามัยและความปลอดภัย						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ					
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					
4.1 การวางแผนเตรียมความพร้อมของสถานประกอบการ กรณีพบลูกจ้างสงสัย/ป่วยด้วยโรคโควิด-19						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ					
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					
4.2 หลักการจัดทำแผนความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Plan: BCP)						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ					
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					

5. สิทธิประโยชน์ในการดูแลสุขภาพของลูกจ้างแรงงานข้ามชาติภายใต้กองทุนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง						
1	เนื้อหาสอดคล้องกับหัวข้อ					
2	การตอบข้อซักถามหรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น					
3	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้					
4	ระยะเวลาในการอบรม					
ส่วนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะภาพรวม						
<p>1. ระยะเวลาการจัดอบรมควรนานเท่าไร (กี่วัน หรือ เช่น 1 วัน จัดครั้งเดียว หรือ ครึ่งวัน จัด 2 ครั้ง หรือ ครึ่งวันจัดครั้งเดียว).....</p> <p>2. สถานที่ในการจัดอบรม (ในและนอกสถานประกอบการ) .....</p> <p>.....</p> <p>3. ภาษาที่ใช้ในการอบรม.....</p> <p>4. ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรม (สถานประกอบการ หน่วยงานผู้จัดอบรม) .....</p> <p>.....</p> <p>5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาแรงงานข้ามชาติด้านการป้องกันโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการ (ชนิด รูปแบบ สื่อที่ต้องการ ฯลฯ).....</p> <p>.....</p>						

ภาคผนวก ข

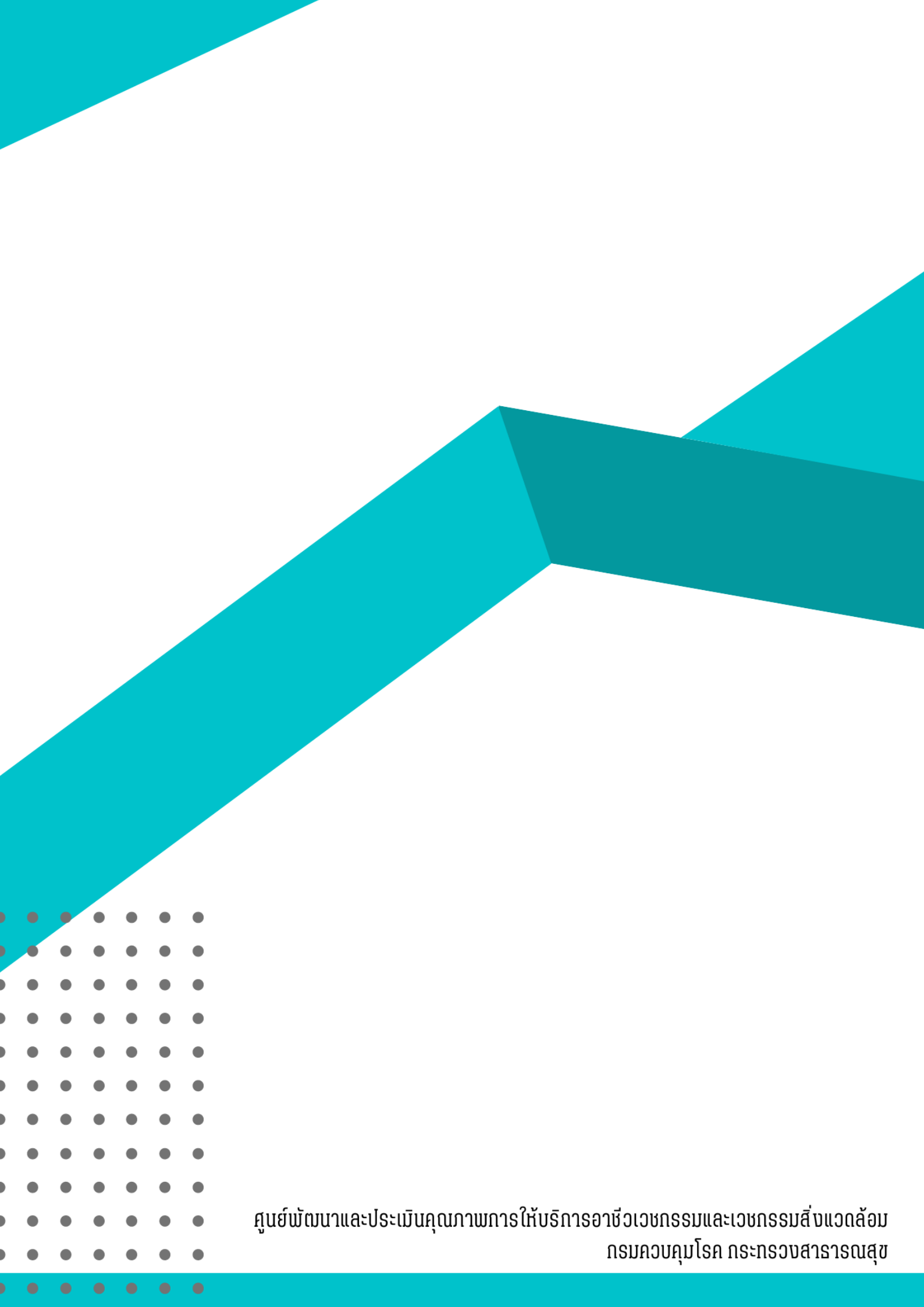
ผลผลิตของการศึกษา : หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค
โควิด-19 ในสถานประกอบการที่มีแรงงานข้ามชาติ

- หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคโควิด-19 ในสถานประกอบการที่มีแรงงานข้ามชาติ ผ่านมาตรฐานจากกองนวัตกรรมและวิจัย กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ปี 2564
- การเผยแพร่หลักสูตรผ่านฐานข้อมูลผลิตภัณฑ์ ผลงานวิชาการ และนวัตกรรมของหน่วยงาน กรมควบคุมโรค <http://klb.ddc.moph.go.th/dataentry/handbook/form/133>

หลักสูตรพัฒนาผู้นำด้านอาชีวอนามัยฯ

ศูนย์พัฒนาและประเมินคุณภาพการให้บริการอาชีวเวชกรรมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข